

En nu zonder 'leuk'

Een leerkracht van groep 3 nodigt mij uit in haar klas. Haar kinderen zijn al geruime tijd niet meer betrokken bij de 'weekendkring'. Ik sluit aan in een gezellige klas.

Kinderen die hun ervaringen willen vertellen, nemen plaats op een mooie grote stoel. Als ze uitverteld zijn, mogen kinderen vragen stellen. Ik luister een paar 'rondjes'. De kinderen zijn inderdaad niet echt betrokken. Ik heb het idee dat de verhalen over het bezoek aan oma en over de voetbalwedstrijd niet voor de eerste keer verteld worden, maar schat in dat ik daar als bezoeker niets aan kan veranderen. Het is me opgevallen dat de vragen vanuit een sterke analogie gesteld worden. Bijna elke vraag heeft als kernwoord 'leuk'. "Was het leuk bij oma?" "Vond je de wedstrijd leuk?" "Vonden de anderen het ook leuk?"

Leuk, lijkt hier niet leuk genoeg. Als het vierde kind een verhaal over turnen verteld heeft, zeg ik tegen de kinderen dat ze weer vragen mogen stellen, maar nu zonder het woordje 'leuk' te gebruiken. Het wordt onrustig. Een vraag zonder 'leuk' is niet vanzelfsprekend. Sommige kinderen zitten zichtbaar te denken, anderen overleggen met elkaar. Bart steekt zijn vinger op. *"Heb je mooi geturnd?"*

Zijn vraag wordt bevestigend beantwoord.

"En nu mag je geen 'leuk' én geen 'mooi' meer zeggen," is mijn opdracht.

Betrokkenheid heeft een gezicht gekregen. Kinderen zitten op het puntje van hun stoel. Dit is echt lastig. Maar Amir heeft er een:

"Heb je ook een handstand gedaan?"

Na de volgende verhalen moeten vragen verzonnen worden zonder 'leuk', 'mooi', 'handstand'... Sommige kinderen horen in de vervolgvragen direct welk woord niet meer gezegd mag worden en onthouden het hele rijtje. De weekendkring is een spel geworden. De verhalen zijn leerstof en de kinderen corrigeren elkaar met plezier.

De leerkracht was verbaasd over de eenvoud van de interventie. Ze vertelde me later die dag dat ze met betrekking tot het verhogen van betrokkenheid vooral gefocust was geweest op het vergroten van de vrijheid. Ze had nu het tegenovergestelde gezien. Later gaf ze aan dat de kinderen tijdens de weekendkringen nog enkele weken hoog betrokken waren als 'dit spel gespeeld werd'. En daarna... moet je weer nadenken over nieuwe interventies. Maar nu vanuit het idee dat ruimte vergroten én ruimte inperken allebei tot betrokkenheid kunnen leiden.

Marcel van Herpen

Projectleider Expertisecentrum E.G.O. Nederland